

Yhteistyö ja tiedonvaihto vahvistavat osaamista

"Olisipa hienoa, jos suomalaista ruuantuotantoa aidosti arvostettaisiin niin että viljelijäkin hyötyy", kiteytti tulevaisuuden toiveensa eräs MURU-hankkeen työpajaan osallistunut viljelijä.

TEKSTI **KAROLIINA RIMHANEN, ELINA NURMI, SARI HIMANEN JA RIITTA SAVIKKO**

VILJELIJÄT POHTIVAT Ilmastoviisas ja muutostavara ruokajärjestelmä pellolta kuluttajalle (MURU) -hankkeen työpajoissa toiveita ja tarpeita oman tilansa ja Suomen maatalouden tulevaisuudelle. Keskusteluissa nousivat esille tilojen parempi kannattavuus, arvostus viljelijöitä kohtaan, yhteistyö ja kyky oppia uutta.

Toimeentuloa poikkeusvuonnakin

Viljelyn tulisi taata toimeentulo myös poikkeusvuosina. Heikko kannattavuus, kustannusten nousu, hankaluudet työvoiman saatavuudessa ja sään ääri-ilmiöt huolestuttavat viljelijöitä ja heikentävät työmotivaatiota. Tänäkin vuonna alkukesän kuivuus ja loppukesän sateet heikensivät sato-odotuksia.

Taloussuunnittelu voi auttaa tulojen ja menojen tasapainoista hallintaa, erityisesti muuttuvien kulujen seurantaa. Työpajoissa pidettiin tärkeänä erityisesti myyntierien jaksottamista, erien kilpailuttamista ja verosuunnittelua.

Keskustelijat arvioivat, että tilakoon kasvattaminen ei ole aina oikea ratkaisu kannattavuuden parantamiseksi. Keskeistä on tuntee kassavirrat ja toimia suunnitelmallisesti ja oikea-aikaisesti. Tavoitteita kannattaa asettaa ja niiden toteutumista seurata.

Suomalaisten perheviljelmien toivottiin pysyvän elinvoimaisina tulevaisuudessa. Keskusteli-

jat kokivat, että yksilölliselle tilan kehittämiseksi olisi tarvetta, ja se tukisi myös elinvoimaisuustavoitetta.

Enemmän arvostusta

Viljelijät kaipaavat enemmän arvostusta tekemästään työstä. Maatalouteen kohdistuu monia muutoksia ja odotuksia, ja ruuantuotannon lisäksi viljelijöiden työ vaikuttaa moneen.

Viljelijöillä on tärkeä rooli perinteisen maaseutumaiseman ylläpitäjänä ja monimuotoisuuden edistäjänä. Suomalaisen maatalouden ympäristöhyötyjä kannattaisi keskustelijoiden mukaan korostaa nykyistä enemmän.

Viljelijöiden esilläolon toivottiin lisääntyvän mediassa, jotta maatalous saisi kasvot. Tämä parantaisi kansalaisten tietoisuutta viljelijän arjesta, jonka entistä harvempi tuntee. Keskustelijat pitivät erityisesti lapsille suunnattujen tilavierailujen toteuttamista tärkeänä keinona tehdä ruuantuotantoa tutuksi.

Yhteistyön voimaa

Yhteistyön lisäämisessä keskustelijat näkivät paljon mahdollisuuksia. Oman alueen viljelijöihin kannattaa rohkeasti tutustua. Parhaimmillaan paikallisessa yhteistyössä jaetaan avoimesti oppia ja hyviä käytäntöjä, mutta uskalletaan kertoa myös epäonnistumisista.

MURU-hanke

LUONNONVARAKESKUKSEN vetämässä Ilmastoviisas ja muutostavara ruokajärjestelmä pellolta kuluttajalle (MURU) -hankkeessa toteutettiin marraskuussa 2022 kaksi työpajaa: Tuottoa maanhoidosta ja Viljelyn kohditi muutostavaraa maatilaa. Ne järjestettiin Ahlman Edun ammattiopistossa Tampereella sekä ammattiopisto Livian Tuorlan toimipaikassa. Osallistujia oli yhteensä 61. Artikkelit on koostettu näiden työpajojen ryhmäkeskustelujen pohjalta.

Työpajojen aineistot ovat saatavilla: www.ilmastoviisas.fi.

Erityisesti yhteistyön tärkeyttä korostettiin kotieläin- ja kasvintuotantotilojen välillä, mikä voisi parantaa ravinteiden kierrättämistä. Ravinneomavaraisuuden parantumisen myötä riippuvuus ostettavista tuotantopanoksista vähentyisi.

Perinteisten yhteistyömuotojen, kuten naapureiden välisen koneiden, peltojen ja työvoiman vaihdon lisäksi osallistajat nostivat keskusteluissa esiin kuluttajien ja tuottajien välisen yhteistyön. Kumppanuusmaataloutta pidettiin hyvänä keinona huomioida paremmin kuluttajien toiveita. Konkreettisena ehdotuksena mainittiin kaupunkilaisille järjestettävät työpajat, joissa tuottajat ja kuluttajat pääsisivät kohtaamaan.

Uutta oppimassa

Maaperäosaaminen on laajasti tällä hetkellä kiinnostusta herättävä teema, koska maan kasvukunto on kestävä viljelyn kulmakivi. Keskusteluissa painotettiin viljelijän tekemän havainnoinnin tärkeyttä. Pellonpiennarpäivät koettiin hyödyllisiksi tavoiksi oppia uutta, mutta lisäksi olisi hyvä tutustua kansainvälisiin kokemuksiin.

- Pitää olla silmät ja korvat avoimina uudelle, totesi yksi keskusteluun osallistunut viljelijä.

Miten tieto välittyisi paremmin viljelijöille? Uusiin menetelmiin siirtyminen vaatii käytän-

nön koulutusta ja tiedonvaihtoa. Tiloilla tehtävät omat kokeilut ovat arvokkaita, eikä virheitä kannata pelätä.

Enemmän toivottiin viljelijöiden osaamista hyödyntävää käytännönläheistä koulutusta, jossa huomioidaan eri tuotantosuuntien tarpeet, kuten myös verkko-opetusta. Vertaisoppiminen nostettiin tärkeäksi keinoksi, ja tutkimuksen ja koulutuksen yhdistämistä peräänkuulutettiin lisää. ■